

Гриценко О.І.

кандидат економічних наук, доцент

ДВНЗ «Українська академія банківської справи НБУ»

СТАНДАРТИ ІНТЕГРОВАНОЇ ЗВІТНОСТІ В КОНТЕКСТІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ

У зв'язку з активізацією євроінтеграційних процесів в Україні, розвитком міжнародного співробітництва відбувається реформування системи бухгалтерського обліку та впровадження методології складання інтегрованої звітності згідно з міжнародними стандартами для забезпечення відкритості, прозорості та зіставлення показників фінансової звітності суб'єктів господарювання.

Як відомо, інтегрована звітність – вона ж «звітність стійкого розвитку» – це мова «стійкого» бізнесу. Це спосіб доведення компаніями інформації про створення вартості, та як планується забезпечувати її зберігання в коротко-, середньо– та довгосроковому періоді. Принциповими користувачами такої інформації є інвестори, оскільки з сутністю інтегрована звітність є наступним ступенем еволюції корпоративної звітності, заснованої на фінансовій та нефінансовій інформації.

Метою створення будь-якого підприємства є здійснення певного виду діяльності для отримання прибутку. Фінансові результати діяльності підприємств, у свою чергу, характеризують прибутки та збитки. Для їх визначення зіставляють отримані доходи та понесені витрати, достовірною оцінкою яких можлива лише за даними бухгалтерського обліку. Саме від повноти та достовірності інформації залежить адекватність прийнятих управлінським персоналом рішень.

Традиційна система фінансової звітності не повністю відповідає цим вимогам та очікуванням, так як вона представляє інформацію про фінансовий

стан та отримані фінансові результати діяльності організацій. На нашу думку зацікавленим користувачам потрібна комплексна інформація про вплив рішень суб'єктів господарювання на можливості їх стійкового розвитку.

Розкриття такої інформації здійснюється в новій звітності про стійкий розвиток, головною метою складання якої є підготовка та надання інформації, корисної зовнішнім користувачам для прийняття рішень в контексті стійкого розвитку.

Концепція стійкового розвитку була розроблена в ряді документів Організації Об'єднаних Націй (ООН) для визначення розвитку, який передбачає інтеграцію трьох компонентів – економічного зростання, соціального розвитку та охорони навколишнього середовища – в якості взаємодоповнюючих елементів.

Спільне дослідження Global Reporting Initiative, Проекта звітності стійкого розвитку під патронажем Принца Уельського («A4S») та Radley Yeldar. Результати опитування свідчать, що найбільш востребованою на сьогодні є дані про корпоративне управління: біля 70% респондентів назвали їх дуже важливими. Інформація про природні ресурси зацікавила 64% інвесторів та аналітиків. А ось соціальна звітність займає нижшу ступінь умовної ієрархії звітності стійкого розвитку: тільки 52% сказали, що ця інформація важлива. Причому експерти наголошують, що причиною цього є зовсім не відсутність значимості соціального фактора, а скоріш за все затруднення в співставленні компаній на підставі такої інформації. Оскільки їх не можна порівняти, то й не можна спиратися на соціальну звітність.

Саме тому виникає необхідність всебічного дослідження питань підготовки суб'єктами господарювання інтегрованої звітності як перспективного напрямку формування чіткої стратегії розвитку та урахування факторів стійкого розвитку та підвищення конкурентоспроможності підприємств в умовах євроінтеграції.

Інтегрована звітність – це поєднання елементів як фінансової так і не фінансової звітності підприємств.

Не фінансова звітність – це інструмент соціально відповідального бізнесу, який надає інформацію про вплив компанії на суспільство, економіку та навколишнє середовище, описуючи діяльність компанії у відповідному суспільному контексті.

Зазвичай фінансова та нефінансова звітність оприлюднюються окремо, виконують різні функції та мають окрему цілі та завдання. Фінансова звітність має чітко визначену мету та перелік користувачів. Нефінансова- інформування ширшого кола зацікавлених сторін: працівників, громадських організацій, органів влади, експертів тощо.

На сьогоднішній день основною складовою нефінансової звітності є звіт про стійкий розвиток.

Окремі питання підготовки звіту про стійкий розвиток розглядаються в декількох міжнародних стандартів, серед яких найбільше визнання отримали наступні документи:

- керівництво по звітності в галузі стійкого розвитку, що визначає склад та елементи звіту про стійкий розвиток, а також принципи та загальний порядок його підготовки та представлення (версія 3.0 даного керівництва прийнята Глобальною ініціативою по звітності (GRI) в 2006 р.);
- стандарти серії AA1000, в яких визначаються загальні принципи підзвітності, вимог до проведення перевірки звітів про стійкий розвиток та порядок організації взаємодії з зацікавленими сторонами (прийняті інститутом соціальної та етичної підзвітності (AccountAbility) в 2008 р.);
- стандарт по управлінському звіту «Еволюція підзвітності — звітність в галузі стійкості для бухгалтерів», в якому розглядається еволюція та загальна схема звітності в галузі стійкого розвитку (прийнятий інститутом управлінських бухгалтерів США в 2008 р.);
- керівництво по показникам корпоративної звітності в річних звітах, яке розкриває основні групи зацікавлених сторін та їх інформаційні потреби, принципи визначення ключевих показників корпоративної звітності, а також загальну систему цих показників та методологію їх розрахунку та

представлення в звітності (принято міжурядовою робочою групою експертів по міжнародним стандартам обліку та звітності (Конференція ООН по торгівлі та розвитку) в 2008 р.);

- керівництво SIGMA, яке формує для організацій вказівки щодо застосування концепції стійкого розвитку на практиці (прийняте організацією Project SIGMA, затвердженою Британським інститутом стандартизації в 2003 р.);

- міжнародний стандарт ІСО 26000 «Керівництво по соціальній відповідальності», в якому розкривається склад концепції, принципів та основних аспектів (тем) соціальної відповідальності, а також сформовані комплексні вказівки по реалізації практик соціальної відповідальності в організаціях (прийнятій Міжнародною організацією по стандартизації (ISO) та оприлюднений наприкінці 2010р.).

Міжнародна федерація бухгалтерів (IFAC) уклала спільно з Міжнародним комітетом по інтегрованій звітності (IIRC) «Меморандум про взаєморозуміння», основною метою діяльності за яким є сприяння, підтримка та координація зусиль в цьому напрямку.

Даною угодою було визнано наявність багатьох можливостей для плідного та взаємовигідного співробітництва щодо підтримки інтегрованої звітності. .

Міжнародна комісія з інтегрованої звітності (International Integrated Reporting Committee - IIRC) намагається зібрати воедино думки широкого кола учасників - інвесторів, компаній, регуляторів, аудиторів і представників академічних кіл - щоб розробити новий єдиний підхід до звітності.

Інтегрована звітність буде об'єднувати різні її форми: само собою, фінансову звітність, але також звіти про корпоративне управління, менеджерські звіти, звіти з винагород працівникам - таким чином, щоб усе разом це чітко відображало здатність кожної конкретної організації створювати і підтримувати вартість у довгостроковому періоді. Це, скажімо так, більш широка форма звітності, ніж традиційна, оскільки ця система буде відображати та вимірювати окремі компоненти створення вартості в компанії. Що більш

важливо - фінансовий результат діяльності організації буде показаний в контексті її соціального, економічного та екологічного оточення, в якому вона оперує. Основні змістовні характеристики фінансової та не фінансової звітності наведені на рис.1.

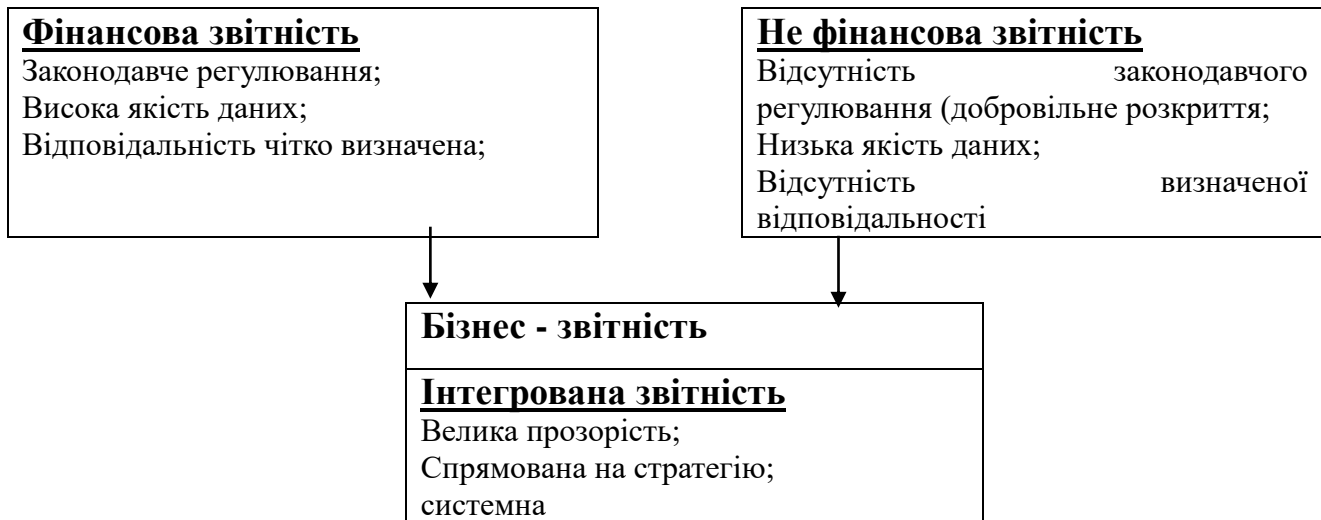

Рисунок 1 – Переваги інтегрованої звітності у перспективі.

Така звітність містить економічні, екологічні та соціальні аспекти діяльності організації. Слід зазначити, що підходи до якісного відображення даної інформації в різних суб'єктах господарювання можуть бути різними. На перший погляд, неможливо створити єдині концептуальні засади щодо відображення такої інформації в інтегрованій звітності, оскільки екологічні та соціальні аспекти діяльності можуть суттєво відрізнитися в залежності від виду, форми та завдань ведення бізнесу.

Важливе місце займає питання про визначення оптимального розміру та ступеня уніфікації інформації, що міститься в інтегрованій звітності як за кордоном, так і в Україні. Протягом останніх років спостерігається тенденція глобальної уніфікації фінансової звітності, що веде до значного зменшення інформативності наданої компаніями інформації. Наприклад в більшості галузей економіки були виключені показники, що характеризують їх галузеві особливості. В зв'язку з цим, деякі фахівці вважають, що необхідно відновлювати диференційований підхід як до змісту, так й до обсягу звітності

організацій, що відносяться до різних секторів економіки. Існує думка, що необхідно збільшити час на підготовку показників, що можуть бути корисними для внутрішніх користувачів та зменшити час на підготовку показників, призначених для зовнішніх користувачів інтегрованої звітності. Хоча, як відомо, зараз спостерігається проблема оцінки фінансового стану організації зовнішніми користувачами.

В зв'язку з цим, Міжнародний Комітет з Інтегрованої Звітності, що об'єднує лідерів комерційних та інвестиційних компаній, бухгалтерів та інших спеціалістів, що розробляють міжнародну структуру інтегрованої звітності, яка дозволить розвивати звітність протягом наступних десятиріч протягом задоволення інформаційних потреб інвесторів та інших зацікавлених користувачів.

Процес підготовки звіту про стійкий розвиток складається з наступних етапів:

- визначення обсягу консолідації даних;
- визначення груп зацікавлених сторін для відображення в звіті;
- розробка формату та структури звіту про стійкий розвиток з обліком поглядів зацікавлених сторін, а також порядку розрахунку окремих показників результативності діяльності;
- збір даних та складання звіту про стійкий розвиток;
- перевірка якості звіту про стійкий розвиток шляхом проведення внутрішнього аудиту, опитувань зацікавлених сторін та / або незалежної зовнішньої аудиторської перевірки, виправлення виявлених недоліків;
- публікація звіту про стійкий розвиток та забезпечення його доступності для зацікавлених сторін.[1]

Крім того, стійкий розвиток викликає необхідність перегляду існуючих критеріїв ефективності роботи підприємства.

Як свідчить міжнародний досвід перехід на змістовну та зрозумілу інтегровану звітність займає у більшості компаній 3-5 років. На думку IRRC, інтегрована звітність з часом повинна замінити діючу систему, а не стати

просто набором додаткових вимог.

Актуальність даних досліджень підтверджує той факт, що сьогодні на переважній більшості вітчизняних підприємств спостерігається відсутність ефективного механізму управління внаслідок низького рівня професіоналізму управлінського персоналу.

Стандартизований набір взаємопов'язаних фінансових показників є тим індикатором, що здатний визначити подальші дії як керівництва підприємства, так і потенційного інвестора. При цьому необхідно приділяти значну увагу розробці принципів і методів фінансового планування, оскільки якість управління фінансовими потоками на підприємстві безумовно позначається на його фінансовому становищі.

Очевидним здається твердження, що бізнес-звітність повинна відповідати потребам користувачів. Однак і інтереси користувачів, і фокус їх уваги постійно змінюються. Процес оцінки бізнесу являє собою не механічне застосування моделі, а творчий процес, де розглядаються всі релевантні фактори і дані без будь-яких обмежень. Тому якщо запитати користувачів про їхні потреби, не можна очікувати, що ми отримаємо детальну схему, спираючись на яку можна побудувати модель звітності.

Величезна кількість інформації, що розкривається компаніями добровільно, відображає бажання менеджменту донести ці повідомлення до зовнішнього світу і його припущення про те, що зовнішньому світу це було б цікаво. Тому модель, яка вказує відповідальним за підготовку інформації, що вони повинні робити, а користувачам – чого вони можуть очікувати; модель, яка забезпечує достатній рівень розкриття і, що, можливо, найважливіше, гарантує прийнятний рівень порівнянності інформації, – така модель нефінансової звітності принаймні внесла б певний порядок у «хаос», який існує зараз.

Головна особливість інтегрованої звітності полягає в тому, що вона фіксується на факторах виробництва, які компанія споживає та створює, - фінансових, виробничих, людських, інтелектуальних, природних та соціальних.

Інтегрована звітність вже почала застосовуватись в деяких компаніях, але

на практиці її механізм ще далекий до ідеалу. В Україні даний звіт складають компанії «Оболонь», «Нибулон», «Артериум», «Тетра Пак» та інші.

Порівняльна характеристика звичайної та інтегрованої звітності наведена в таблиці 1.

Таблиця 1.

Порівняльна характеристика звичайної та інтегрованої звітності

Фактори	Звичайна звітність	Інтегрована звітність
Зміст та порядок складання	Законодавче регулювання	Відсутнє регулювання
Надійність	Обмежене розкриття інформації, висока якість даних	Велика прозорість, низька якість даних
Контроль за ресурсами	Фінансовими	Всі види капіталу
Структура	За відрізками часу	Системна
Спрямованість	На операціях, що відбулись	На минулих та майбутніх подіях у взаємозв'язку, на стратегію
Часові межі	Короткостроковий період	Короткостроковий, середньостроковий та довгостроковий періоди
Спроможність адаптуватися	Низька, чітка відповідність встановленим правилам	Висока, реагування на конкретні обставини
Стиль подання	Складна, часто надлишкова інформація	Найбільш істотні короткі дані
Рівень відповідальності	Чітке визначення відповідальності	Визначення відповідальності відсутнє
Технології	Паперові документи	Застосування інформаційних технологій

Організації самостійно визначають склад показників результативності для відображення в звіті про стійкий розвиток. При цьому з метою дотримання принципів розкриття інформації в такому звіті вибір показників результативності має здійснюватись з урахуванням спеціальних принципів універсальності застосування (можливості застосування у всіх співставних організаціях для забезпечення порівняності), охоплення сфер впливу, можливості послідовного виміру, орієнтації на вимір результативності.

У керівництві GRI перераховані приблизні переліки основних та додаткових показників за трьома складовими стійкого розвитку (економічної, екологічної та соціальної) з розподілом показників соціальної результативності на показники, пов'язані з працею, правами людини, впливом на суспільство та

відповідальністю за продукцію.

Слід зазначити, що на сьогоднішній день GRI до визнається як максимальний стандарт. Основні показники являють собою загальноприйнятими показниками, які можуть бути приведені у звітності про стійкий розвиток більшості організацій. Додаткові показники являють собою підходи, що формуються або відображають теми, що можуть бути істотними не для всіх організацій.

Слід відмітити, що широкий спектр можливих проблем в галузі стійкого розвитку визначає неможливість встановлення для всіх організацій одного чітко визначеного переліку даних показників, стандартних одиниць їх виміру та єдиного порядку розрахунку. В керівництві GRI в багатьох випадках в якості показників фактично вказуються межі впливу організації на стійкий розвиток зацікавлених сторін. Наприклад, в якості показників економічної результативності за аспектом присутності на ринках вказуються процедури найому місцевого населення, за аспектом непрямих економічних впливів – розвиток та вплив інвестицій в інфраструктуру; в якості показника результативності за напрямом прав людини за аспектом дитячої праці розглядається діяльність, в межах якої є значний ризик випадків використання дитячої праці, та дії, що здійснені для недопущення дитячої праці тощо.[2]

Такий підхід до встановлення показників передбачає, що кожна організація в багатьох випадках має визначати показники результативності для формування найбільш якісної характеристики свого специфічного внеску в стійкий розвиток зацікавлених сторін, суспільства в цілому.

Під соціальною ефективністю розуміють відповідність діяльності компанії своїм соціальним завданням. Про зміну соціальної ефективності можна робити висновки шляхом порівняння показників в динаміці.

Соціальна ефективність функціонування компанії в регіоні може розглядатися з точки зору досягнення раціонального споживання продуктів харчування та підвищення рівня життя населення. Результатом діяльності буде підвищення зайнятості та ріст доходів населення, а також ріст ефективності

фінансово-господарської діяльності суб'єктів господарювання, який оцінюється такими показниками як ресурсомісткість, витратомісткість і фондомісткість, рентабельність активів, окупність джерел фінансово-кредитного забезпечення тощо.

Рекомендуемі керівництвом GRI показники екологічної результативності та показники соціальної результативності в межах відповідальності за продукцію по аспектах здоров'я та безпеки споживача та маркування продукції та послуг.

Не існує можливостей порівняння показників соціальної звітності, оскільки кожна організація має самостійно визначати показники результативності для формування найбільш точної характеристики свого специфічного вкладу у стійкий розвиток зацікавлених сторін та суспільства.

На нашу думку, таким фактором могла б бути якість обслуговування зацікавлених осіб. Дана категорія включає соціальні та екологічні аспекти діяльності, забезпечує головну мету діяльності компаній та безумовно впливає на рівень економічних показників.

Також в сучасних умовах проблема якості є найважливішим чинником підвищення рівня життя, економічної, соціальної й екологічної безпеки.

В розділі про відповідальність за продукцію по аспектах здоров'я та безпеки споживача та маркування продукції та послуг розглядається система забезпечення обов'язкових вимог до безпеки продукції / послуг та наводяться рекомендуемые в керівництві СК1 основні показники результативності, що рекомендовані.

Основні показники результативності по окремих аспектах стійкого розвитку, рекомендуемі керівництвом СК1 наведено в таблиці 1.

Такі вчені як Н.А. Сафронов, В.Г. Андрійчук, М.В. Макаренко і взагалі у вітчизняній економічній літературі розрізняють такі показники якості.

Показники призначення характеризують основну функціональну величину корисного ефекту від експлуатації виробу.

Таблиця 1.

**Показники результативності, рекомендуємі керівництвом СК1
по окремих аспектах стійкого розвитку**

Код	Показник	Категорії	
		основна	додаткова
Екологічна результативність			
ЕШ 1	Місцезнаходження та площа земель, що знаходяться у власності, аренді, під управлінням організації та розташованих на охороняємих природних територіях та територіях з високою цінністю поза їх межами	+	
ЕШ 2	Визначення істотних впливів діяльності, продукції та послуг на охороняємих природних територіях та територіях з високою цінністю поза їх кордонів	+	
ЕШ 3	Збережені та відновлені місцезнаходження		+
ЕШ 4	Стратегії та плани на майбутнє по управлінню впливами		+
ЕШ 5	Кількість видів, занесених в Червоний список Міжнародної спілки охорони природи (МСОП) та національний список охороняємих видів, місцезнаходження яких знаходяться на території, що зачіпає діяльність організації, з розмежуванням за ступенем загрози існуванню вида		+
Відповідальність за продукцію – «Здоров'я та безпека споживача»			
РК1	Стадії життєвого циклу, на яких вплив на здоров'я та безпеку продукції та послуг оцінюються для виявлення можливостей покращання, та частка наявних продуктів та послуг, що підлягають таким процедурам	+	
РК2	Загальна кількість випадків невідповідності нормативним вимогам та добровільним кодексам, що стосуються впливу продукції та послуг на здоров'я та безпеку, з розмежуванням за видами наслідків		+
Відповідальність за продукцію – «Маркування продукції та послуг»			
РК3	Види інформації про властивості продукції та послуг, що вимагають процедури, та частка значимих продуктів та послуг, у відношенні яких діють такі вимоги до інформації	+	
РК4	Загальна кількість випадків невідповідності нормативним вимогам та добровільним кодексам, що стосуються інформації маркування про властивості продукції та послуг, з розмежуванням за видами наслідків		+
РК5	Програми, що відносяться до задоволення споживача, включаючи результати досліджень по оцінці ступеня задоволення споживача,		+

Показники надійності характеризують виріб з точки зору надійності експлуатації - безвідмовність, ремонтпридатність, довговічність тощо.

Показники технологічності – показники, які забезпечують раціональне використання матеріалів, засобів труда і часу в процесі технологічного циклу.

Показники стандартизації та уніфікації характеризують насиченість

продукції стандартними, уніфікованими та оригінальними складовими частинами, а також рівень уніфікації порівняно з іншими виробами. Усі вироби можуть бути підрозділені на стандартні, уніфіковані та оригінальні. Чим вищий коефіцієнт стандартизації та уніфікації виробу, тим краще з точки зору виробництва й експлуатації.

Економічні показники відображають зручність експлуатації виробу людиною. Взаємодія людини з виробом виражається через комплекс антропометричних, фізіологічних і психологічних властивостей людини.

Естетичні показники характеризують композиційну довершеність виробу (поєднання кольорів, виразність форм тощо).

Показники транспортабельності відображають ступінь можливості транспортування виробу різноманітним транспортом без порушення його властивостей.

Патентно-правові показники характеризують патентний захист та патентну чистоту продукції.

Екологічні показники відображають ступінь впливу шкідливих чинників на навколишнє середовище, які виникають при зберіганні, експлуатації або споживанні продукції.

Показники безпеки визначають ступінь безпеки експлуатації та зберігання виробу, тобто забезпечують безпеку при дотриманні вимог експлуатації, ремонту, простою. [4,5]

Зазначені показники у сукупності створюють базу для порівняння з іншою аналогічною продукцією, дозволяють оцінити їх технічний рівень та якість.

В умовах ринкової економіки якість продукції відіграє надзвичайно важливу роль у підвищенні її конкурентоспроможності. Економічне суперництво підприємств, окремих об'єднань, боротьба їх за ринки збуту зосереджуються не тільки на ціні, а й значною мірою на нецінових факторах.

Серед цих факторів – реклама, створення сприятливих умов для реалізації продукції, забезпечення (за необхідності) після продажного обслуговування покупців – особливе місце займає якість продукції.

Намагання досягнення найвищих результатів при найменших затратах часто призводить до економічного суперництва підприємств цінovими факторами. При цьому проблема якості є найважливішим чинником підвищення рівня життя, економічної, соціальної й екологічної безпеки.

Базовою "філософією" стратегічного управління такими економічним утвореннями, як відомо, є системний підхід і аналіз. Системний підхід разом системною парадигмою пропонує процедуру планування, оцінки і реалізації управлінських рішень розглядати з позиції системної концепції. Відповідно до системної концепції головним критерієм функціонування економічного утворення є кінцевий результат, що отримується при врахуванні всього набору ресурсів, які залучаються для досягнення мети.

Якість обслуговування необхідно розглядати з позиції рівня задоволення населення, що обслуговується запропонованим рівнем послуг та товарів. При цьому одним із способів, у який можна формувати стратегію конкуренції торгового підприємства, є пошук для себе сприятливих покупців. Одним з важливих напрямів виведення підприємств з кризи є продумана, раціональна, ефективна асортиментна політика кожного підприємства. Особливу увагу в її розробці необхідно приділити оновленню асортименту, здешевленню продукції, її конкурентоспроможності на ринку товарів в державі та за її межами.

Разом з цим відчувається потреба в удосконаленні єдиної системи стандартизації та якості товарів, що включають розробку конкретних технічних регламентів; підвищенні інформаційного забезпечення та покращання якості життя через планування асортименту продукції відповідно до потреб населення (особливо у сільській місцевості); активізації відповідальності споживачів, що впливає на їх вибір товарів; удосконаленні механізму ціноутворення та лібералізації внутрішнього ринку.

Таким чином, регулярне складання звітів про стійкий розвиток приносить комерційним організаціям ряд вигід для стратегічного управління, в тому числі:
- забезпечення можливості прийняття більш кількісних управлінських рішень

на підставі аналізу очікувань всіх зацікавлених сторін та суспільства в цілому:

- створення можливостей для підвищення якості управління ризиками;
- налагодження раціональної, ефективної асортиментної політики кожного підприємства.
- покращання морального клімату в колективі та підвищення конкурентоспроможності та привабливості організації на ринку праці;
- зміцнення зв'язків та контактів з діловими партнерами організації;
- підвищення можливостей організації у залученні капіталу;
- удосконалення єдиної системи стандартизації та якості товарів,
- підвищення ефективності вартісно орієнтованого управління за рахунок розширення можливостей для обліку та комплексного аналізу факторів вартості організації;
- активізації відповідальності споживачів, що впливає на їх вибір товарів;
- удосконаленні механізму ціноутворення та лібералізації внутрішнього ринку.
- формування та функціонування культури економічної організації, яка формується та функціонує протягом всього періоду існування підприємства і сприяє безперечно якості обслуговування населення.

Таким чином, звітність про стійкий розвиток являє собою новий самостійний напрямок бухгалтерської звітності, орієнтований на задоволення вимог та очікувань зацікавлених сторін та суспільства в цілому. Підготовка такої звітності сприяє істотному зниженню ризиків діяльності та підвищенню ефективності управління стійким розвитком організації. Звітність про стійкий розвиток є складовою частиною відповіді організацій на вимогу часу – забезпечення такого розвитку, який буде задовольняти потреби сучасності та можливості забезпечення потреб майбутніх поколінь.

Враховуючи вищесказане необхідно зазначити, що під час підготовки звіту про стійкий розвиток необхідно значну увагу приділити соціальним та біологічним аспектам діяльності. Оскільки саме дані питання є концептуальними в забезпеченні стійкого розвитку в перспективі. До основних механізмів розв'язання даної проблеми є проведення маркетингових досліджень

внутрішнього ринку та реклами, постійна робота по поліпшенню якості та безпеки продукції, створення сприятливих умов для реалізації продукції, забезпечення (за необхідності) після продажного обслуговування покупців та робота по підвищенню культури організації.

Таким чином, інтегрована звітність – це новий інструмент, який в найближчий час забезпечить ефективну взаємодію компаній з фінансовими ринками та широким спектром зацікавлених користувачів, що дозволяє надати актуальну інформацію про корпоративну стратегію, умови, в яких працюють компанії, а також ризиках, з якими зіткаються суб'єкти господарювання при досягненні своїх стратегічних цілей та, як наслідок, оцінити стійкість бізнесу. В будь-якому випадку, виникає потреба у законодавчому закріпленні понять, умов, змісту та термінів складання та подання інтегрованої звітності в Україні.

Література

1. Керівництво по звітності а області стійкого розвитку. Версія 3.0/ Sbstainability Reporting Guidelines/ Version 3/0 Fmsterdam^ Global Reporting Initiative. 2006.
 2. Керівництво по соціальній відповідальності. Стандарт ИСО 26000 / Guidance on social responsibility/ Standard ISO 26000/ Geneva^ International Organization for Standardization. 2010
 3. The evolution of accountability – sustainability reporting for accountants | Statements on management fccjunting/ Business performance management/ Montvale. NJ Institute of management accountants. 2008
 4. Сафронов Н.А., Экономика предприятия: Учебник/ Под ред. проф. НА. Сафронова. – М.: «Юристь», 1998.-584 с. 18ВК 5-7975-0109-0;
 5. Макаренко М. В., Махалина О. М., Виробничий менеджмент: Учеб. Посібник для вузів. - М.: «Видавництво ПРИОР», 1998. – 384 с.
- Гриценко О.І. Стандарти інтегрованої звітності в контексті забезпечення конкурентоспроможності в умовах євроінтеграції / О.І. Гриценко // Актуальні питання обліку, аналізу і аудиту: теорія та практика: колективна монографія: у 2 т. / За ред. П.Й. Атамас. - Дніпропетровськ: ФОП Дробязко С. І., 2014. – С. 35-46.